

VARIO

Vlaamse Adviesraad voor
Innoveren & Ondernemen

VARIO

WERKPROGRAMMA 2022

INHOUD WERKPROGRAMMA 2022

1) Beleidsmix	1
2) Transformatief innovatiebeleid	1
3) IPCEI - belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang	2
4) Buitenlandse private investeringen in O&O en kennisintensieve productie	2
5) Verruimen van onze strategische internationale oriëntatie	3
6) Beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022 – 2030	3
7) Versterking technologiepositie Vlaanderen m.b.t. octrooien	3
8) Jaarlijks colloquium	3
9) Evaluatie VARIO	4

WERKPROGRAMMA 2022

VARIO adviseert de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement over het wetenschaps-, innovatie-, en ondernemerschapsbeleid. In de adviestrajecten van 2022 komen zowel eigen (lopende) initiatieven aan bod als vragen om advies. In de loop van het werkjaar kunnen nog nieuwe vragen om advies van de Vlaamse Regering of van het Vlaams Parlement aan het werkprogramma worden toegevoegd.

1) Beleidsmix

In een [schriftelijke reactie](#) op het VARIO-advies 17 'SDG's als kompas voor het wetenschaps-, innovatie- en ondernemerschapsbeleid' uit 2021 vroeg Vlaams minister van Economie en Innovatie Hilde Crevits VARIO om in het vervolgtraject bijkomend ook een visie te ontwikkelen op een goede beleidsmix tussen bottom-up steun, waar Vlaanderen in het verleden vooral heeft op ingezet, en meer thematische/missiegerichte steun. VARIO heeft beslist dit uit te werken in een apart advies.

Dit adviestraject werd in 2021 reeds opgestart en zal in 2022 afgewerkt worden.

2) Transformatief innovatiebeleid

Het innovatiebeleid heeft een aantal evoluties doorgemaakt en is daarbij steeds breder geworden. Er zijn drie generaties van innovatiebeleid¹ te onderscheiden die elkaar niet vervangen maar cumulatief zijn. Elk van de drie is relevant voor het huidige beleid:²

- De eerste generatie van beleid, tijdens de 2^e helft van vorige eeuw, was gericht op het oplossen van 'marktfaalen', waarbij bedrijven via subsidies en fiscale stimuli werden aangemoedigd om voldoende te investeren in O&O. Ook de bescherming van intellectueel eigendom stond centraal. Dit beleid is sterk industrie- en technologiegedreven.
- De tweede generatie innovatiebeleid, vanaf de jaren '90 van vorige eeuw, stelde ook een 'systeemfaalen' vast. Daarbij richtte het beleid zich ook op het faciliteren van innovatie-ecosystemen en publiek-private samenwerking.
- Recent is daar beleid bijgekomen dat uitgaat van de gedachte dat overheden ook moeten sturen op innovatie om de grote, complexe maatschappelijke uitdagingen van de 21^e eeuw inzake klimaat, energie, mobiliteit, voeding, gezondheid, ... aan te gaan en uitgaat van een 'transitiefalen'.

Hoe kan of moet een transformatief innovatiebeleid er in Vlaanderen concreet uitzien? In dit adviestraject zal VARIO verder bouwen op het advies 'beleidsmix', en ook op aspecten uit eerdere adviezen, over onder meer de Sustainable Development Goals ([VARIO-advies 17](#) en [VARIO-advies 20](#)) en het betrekken van de burger bij het wetenschaps- en innovatiebeleid ([VARIO-advies 16](#)).

¹ Rathenau Instituut (2020). Missiegedreven innovatiebeleid: wat, hoe, waarom? (gebaseerd op Schot & Steinmeuller, 2018). <https://www.rathenau.nl/nl/vitale-kennisecosystemen/missiegedreven-innovatiebeleid-wat-hoe-waarom>

² Speurgids Ondernemen & Innoveren 2021. Het Vlaamse overheidsbudget voor Economie, Wetenschap en Innovatie. Pp. 25 https://www.ewi-vlaanderen.be/sites/default/files/speurgids_2021.pdf

3) IPCEI - belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang

VARIO werd in 2020 door minister Hilde Crevits om advies gevraagd inzake de IPCEI's (Important Projects of Common European Interest). IPCEI is een relatief 'nieuw instrument' van Europa dat staatsteun (voor bedrijven) verenigbaar maakt met de interne markt. In de context van IPCEI werden door het Strategic Forum on Important Projects of Common European Interest een aantal topics voor 'strategische waardeketens' geïdentificeerd waarbinnen men projecten wil stimuleren:

1. Clean, connected and autonomous vehicles
2. Smart health
3. Low CO₂ emissions industry
4. Hydrogen technologies and systems
5. Industrial internet of things
6. Cybersecurity

Minister Hilde Crevits vraagt aan VARIO om een strategische verkenning en analyse uit te voeren van de sterktes en opportuniteiten die er zich voor Vlaanderen stellen m.b.t. deze mogelijke IPCEI's.

VARIO besliste dit adviestraject uit te werken in drie delen:

- Aangezien er op Europees niveau (inclusief Vlaanderen) in het voorjaar van 2020 reeds verschillende initiatieven werden opgezet in de context van waterstof besliste VARIO om prioritair deze waardeketen te analyseren. Het IPCEI-advies deel I rond de waterstof waardeketen ([VARIO-advies 12](#)) werd in de zomer van 2020 reeds bezorgd aan minister Crevits.
- Vervolgens werd eind 2020 de analyse van de vijf andere waardeketens opgestart. In het zog van de corona-crisis en het Europese relancebeleid kwamen er echter in het voorjaar van 2021 een aantal 'nieuwe' IPCEI's in een stroomversnelling (micro-elektronica 2, cloud, health...) Om de minister te ondersteunen bij het inspelen op dergelijke onverwachte toekomstige opportuniteiten inzake IPCEI en in de keuzes die gemaakt moeten worden, werd door VARIO in zijn IPCEI-advies deel II in oktober 2021 een afwegingskader opgesteld ([VARIO-advies 22](#)). Dit afwegingskader steunt op de conclusies uit de strategische analyse van de zes waardeketens en de gesprekken met experts en stakeholders (advies deel III).
- VARIO zal in 2022 de resultaten van de strategische analyses van de waardeketens "Clean, connected and autonomous vehicles", "Smart health", "Low CO₂ emissions industry", "Industrial internet of things" en "Cybersecurity" afronden in zijn IPCEI-advies deel III.

4) Buitenlandse private investeringen in O&O en kennisintensieve productie

Het traject focust op buitenlandse private investeringen in O&O en kennisintensieve productie zoals farma, elektrische voertuigen, groene en digitale technologieën... Gezien de complexiteit van de internationalisering van O&O en innovatie, maakt dit adviestraject gebruik van een geïntegreerd, systemisch kader. Naast een kwantitatieve analyse (o.a. op basis van de gegevens uit de O&O-enquête) en een grondige literatuurstudie, zoomt dit adviestraject ook dieper in op een aantal individuele (buitenlandse) bedrijfscases.

Welke factoren zijn belangrijk om buitenlandse O&O-activiteit en kennisintensieve productie in Vlaanderen te bestendigen? Hoe houden we de buitenlandse productiefaciliteiten gevestigd in Vlaanderen up-to-date en future-proof? Wat is nodig, in een integraal, samenhangend beleid, om de toegevoegde waarde van buitenlandse investeringen in Vlaanderen te versterken, rekening houdend met de lokale economische actoren en ondernemerschap?...

Dit adviestraject werd in 2021 opgestart en zal dit jaar afgerond worden.

5) Verruimen van onze strategische internationale oriëntatie

VARIO hanteert bij de opmaak van z'n adviezen altijd een internationale blik. In 2020 selecteerde VARIO bijvoorbeeld een aantal Europese benchmarklanden en -regio's ([VARIO-advies 10](#)), als inspiratie voor het Vlaamse innovatiesysteem. Hierbij merkte VARIO op dat het belangrijk is om breder te kijken dan enkel Europa. Meer specifiek werd toen een uitgebreide casestudie gemaakt van het WTI-systeem van Singapore ([VARIO-analyserapport 14](#)). In eerste instantie wil VARIO hierop verder bouwen. Welke succesvolle innovatiesystemen buiten Europa (vb. Tel Aviv, Bangalore, Moscow, Nairobi, New York, Shenzhen, Silicon Valley..., zie vb. Garzik, 2022³) kunnen als inspiratiebron dienen voor het Vlaamse WTI-beleid? Wat maakt deze innovatiesystemen succesvol en andere minder?

6) Beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022 – 2030

Op 14 januari deelde minister Hilde Crevits haar Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2022-2030 mee aan de Vlaamse Regering. Tegelijk vroeg ze VARIO om advies. Met dit beleidsplan beoogt de Vlaamse Regering de dialoog tussen wetenschap en maatschappij te stimuleren. In de mededeling wordt verwezen naar voorgaande adviezen van VARIO; [VARIO-advies 16](#) 'Burgers betrekken bij het wetenschaps- en innovatiebeleid' en [VARIO-advies 8](#) 'Wetenschap en Innovatie als prioriteit aanhouden. Via een efficiënt en effectief budgettair groeipad'.

VARIO zal zijn advies uitbrengen tegen eind februari.

7) Versterking technologiepositie Vlaanderen m.b.t. octrooien

In 2021 bezorgde VARIO de invulling van de VARIO-kernindicatoren aan minister Hilde Crevits ([VARIO-advies 24](#)), een opvolging van [VARIO-advies 13](#) uit 2020 waarin een set kwaliteitsvolle indicatoren voor Wetenschap en Innovatie samengesteld werd. Minister Hilde Crevits vraagt nu aan VARIO een vervolg rond de specifieke indicator m.b.t. octrooien en welke beleidsaanbevelingen geformuleerd kunnen worden om de positie van Vlaanderen hier te versterken.

8) Jaarlijks colloquium

VARIO organiseert jaarlijks een colloquium dat aansluit op één van de geplande VARIO-adviezen.

³ Garzik, L. (2022). Successful Innovation Systems: A resource-oriented and regional perspective for policy and practice (future for business and finance)

9) Evaluatie VARIO

VARIO vindt het na zijn eerste vijf werkjaren tijd voor een kritische reflectie om de raad te helpen zijn werking en impact te optimaliseren. Daartoe laat VARIO in 2022 op eigen initiatief een evaluatie van zijn werking uitvoeren door een externe commissie.